

Publieke belangen centraal

Advies over de toekomst van het
Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Adviesvraag minister LNV

Aandacht voor toekomst GLB:

- Legitimatatie en maatschappelijk draagvlak
- Publieke rol en belang van de landbouw:
wenselijkheid en vorm van betalingen

Ons advies over legitimatie en draagvlak

GLB moet publieke belangen borgen:

- Voedselvoorziening veiligstellen
- Natuurlijke hulpbronnen duurzaam gebruiken
- Maatschappelijk verantwoord produceren, o.a. met het oog op dierenwelzijn

Ons advies over betalingen aan landbouw

- Op langere termijn naar een strakkere relatie tussen betaling en geleverde diensten en prestaties
- Met oog op uitvoerbaarheid: toeslag/ha die in beginsel per regio gelijk is (regionale „flat rate“)
- Duidelijke basisvoorwaarden op het gebied van duurzaamheid
- Plussen voor extra inspanningen ten aanzien van productiemethode (dierenwelzijn), milieu, natuur en landschap

Uitgangspunten van ons advies

- Overheid moet publieke belangen borgen
- Europese samenwerking is nodig vanwege grensoverstijgende belangen
- GLB biedt instrumenten om publieke doelen en waarden te beschermen tegen imperfecties van de markt
- Private partijen hebben recht op duidelijke kaders en voorwaarden

Wat we gedaan hebben

- EEAC-Landbouw:
 - Seminar „Global economic drivers for land use change”
 - Seminar „Assessing the environmental consequences of major CAP changes’
 - Website „CAP in 27 Member States”
- WUR-Bestuurskunde: het Nederlandse debat rond landbouw, landschap en GLB
- RLG: externe en interne bijeenkomsten

Lessen uit het publieke debat

- Brede maatschappelijke betrokkenheid bij landbouw en landschap; uiteenlopende thema's en opvattingen
- GLB-debat wordt beheerst door klein aantal ingewijden: technocratisch, instrumenteel, jargon
- Maatschappelijke inbedding GLB vergt gestructureerd debat over vraagstukken, analyses en instrumenten
- Publieke waarden: milieu, landschap, dierenwelzijn, voedselzekerheid

Waarom eigenlijk GLB?

Verdrag van Rome (1957)

- De gemeenschappelijke markt omvat mede de landbouw en de handel in landbouwprodukten
- De werking en de ontwikkeling van de gemeenschappelijke markt voor de landbouwprodukten dienen gepaard te gaan met de totstandkoming van een gemeenschappelijk landbouwbeleid van de Lid-Staten

Oorspronkelijke doeleinden GLB

- Productiviteit van de landbouw bevorderen
- Redelijke levensstandaard voor de landbouwbevolking verzekeren
- Markten stabiliseren
- Voorziening veiligstellen
- Redelijke prijzen voor verbruikers verzekeren

Ontwikkeling GLB

- 1968 Gemeenschappelijke landbouwmarkt op basis van drie beginselen
- 1977 Medeverantwoordelijkheidsheffing
- 1984 Aanbodbeperking
- 1992 MacSharry-hervorming
- 1999 Agenda 2000
- 2003 Fischler-hervorming: enkelvoudige bedrijfstoelage, cross compliance

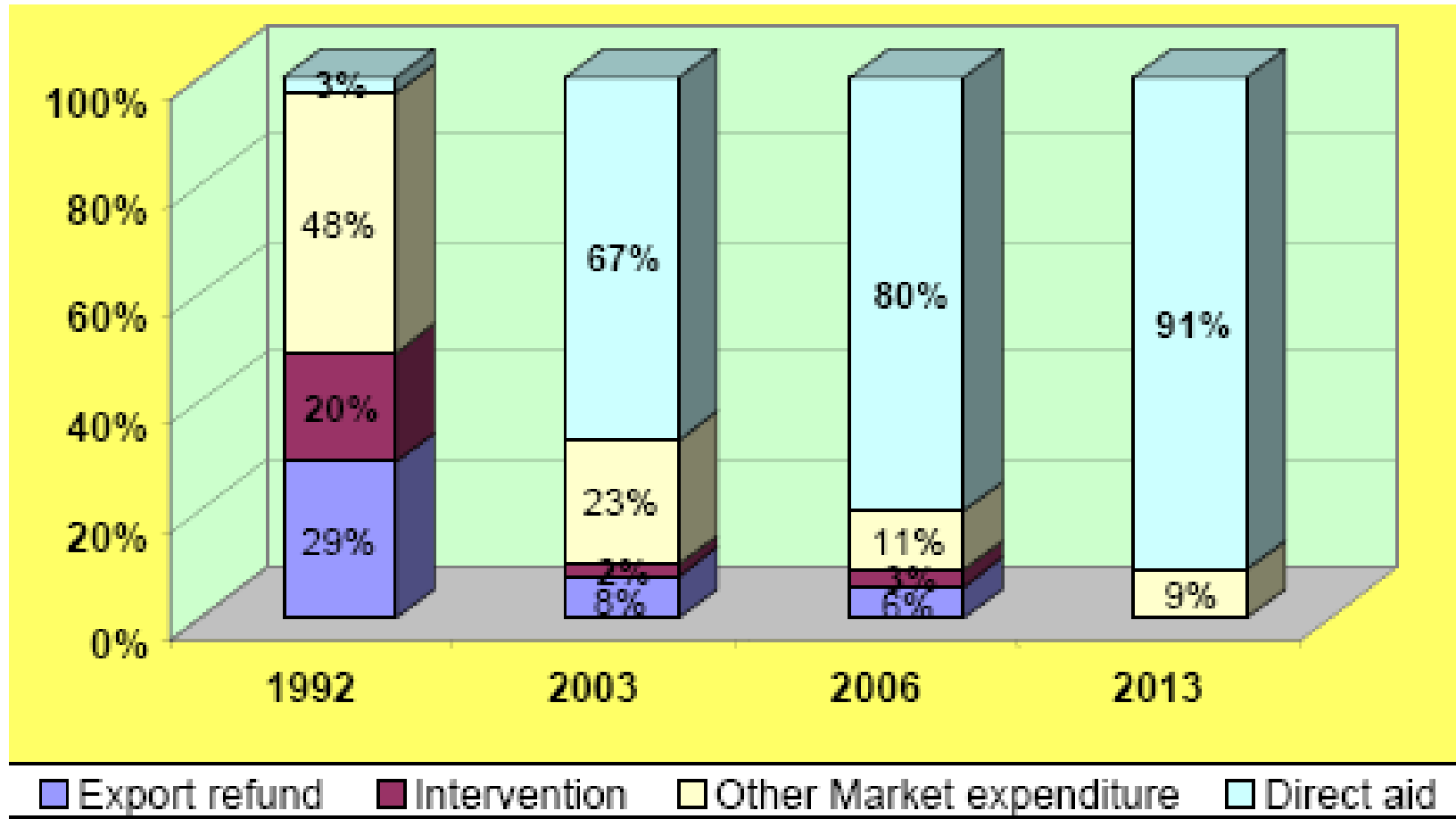
Financieel raamwerk (mrd euro), EU-27

	2007	2013
EU-middelen	121	127
Landbouwbeleid	54	50
<i>Prijs- en inkomensbeleid</i>	43	41
<i>Plattelandsbeleid</i>	11	9

Samenstelling EU-landbouwwitgaven

Prijs- en inkomenssteun

EU-middelen (mln euro) voor Nederland

Plattelandsbeleid (POP): 70

Marktsteun (w.o. exportsteun): 450

Directe inkomenssteun
(bedrijfstoelagen): 800

Europese agenda

2008 “Health check” GLB

- Marktontwikkelingen (!)
- Resultaten Doha-Ronde WTO
- Bedrijfstoeslagen: voorwaarden en verdeling
- Zuivelquota
- (Hoe verder na 2013?)

2008/09 Financiële Perspectieven voor 2013-2020

Bouwstenen voor de toekomst (1)

- Beleid voor voedselzekerheid vormgeven op EU-niveau met Europese financiering
- Beleid voor duurzame leefomgeving en gebruik natuurlijke hulpbronnen vergt gebiedsgerichte aanpak: cofinanciering met een regionale, nationale en Europese component

Bouwstenen voor de toekomst (2)

- Compensaties voor prijsverlagingen alleen in overgangperiode te rechtvaardigen
- Voortbestaan van – specifieke vormen van – landbouw in bepaalde gebieden is geen doel op zich maar middel
- Voor continuering van specifieke vormen van grondgebruik is het nodig dat daarmee een redelijk inkomen wordt verdiend

Bouwstenen voor de toekomst (3)

- Streven naar doeltreffende en doelmatige borging van publieke belangen
- Naast wet- en regelgeving zijn gerichte betalingen voor diensten en/of prestaties het aangewezen middel
- Systeem voor betalingen moet uitvoerbaar en handhaafbaar zijn
- Nog lange weg te gaan, voordat zo'n systeem op Europees niveau gerealiseerd kan zijn

Ten slotte: actieplan gevraagd

- Van wie: ministeries, waterschappen, provincies en maatschappelijke organisaties (LTO, Stichting Natuur & Milieu, e.a.)
- Voor wat: koppeling steun aan maatschappelijke waarden binnen huidige mogelijkheden, cross-compliance en artikel 69
- Hoe: lobby voor Nederlandse aanpak en prioriteiten bij Health Check; nationale invulling en besteding middelen na besluiten